

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Petri Baptistae Bvrgi De Dominio Ser[enissi]mae
Genvensis Reip. In Mari Ligvstico Libri. II.**

Borgo, Pietro Battista

Romae, 1641

Dominium maris quale sit. Cap. XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13096

Dominium maris quale sit.

CAP. XVI.

ED quoniam inter eos, qui mare subiacere dominio posse arbitrantur, minime conuenit; alij namq; iurisdictionis, ac protectionis limites haud excedere eiusmodi dominium censent; alij dominium quidem plenum, cum iurisdictione coniunctum, admittunt, sed litorale, & quod altum ingredi minime audeat; alij plenum dominium esse asserunt, cum in litorali, tum in alto pelago, cum iurisdictione coniunctum; determinandum nobis restat, quibus adhærendum sit, & quale sit dominium hocce maritimum. Qui itaque eius opinionis sunt, quæ dominium maritimum sola iurisdictione concludit, dominium duplex esse statuunt; aliud ratione iurisdictionis, & protectionis, quod vocant dominium vniuersale, vel superioritatem, quale est id, quod Princeps habet in rebus singulorum; aliud ratione proprietatis, quod dominium particulare appellat, atque hoc in rebus priuatis attribuunt singulis, non Principi. Hinc in mari tria considerant, proprietatem, vsum, & iurisdictionem; ac proprietatem quidem nullius esse contendunt; vsum communem omnium hominum; iurisdictionem Principis, qui secundum hanc tenetur ma-

*1. Pac. de
domin. mar.
Adriat. Grof.
de iur. bell.
l. 2. c. 3. a
nu. 11.*

re,

112 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

re, cui hoc modo dominatur, tutum & securum reddere a piratis, subditos tueri, ac potest contra capere, & punire in eo delinquentes, ac si in suo territorio deliquissent: alios nauigare, aut piscari volentes prohibere: ac demum nauigantibus, piscantibusque vectigalia, portoria, tributa imponere, & augere, eaque non persoluentes punire. Veruntamen hi inter se pugnancia afferunt; Nam dominium illud iurisdictionis, quod imperium proprie¹ appellatur (quamuis hoc vocabulo etiam dominium significetur)² non importat aliquod ius vtile, vel directum; sed ius vniuersale ratione superioritatis, & solam defensionem, & protectionem, non autem quod is, qui eiusmodi dominio fruitur, possit imponere onera, seu tributa: quod tamen Principem facere posse in mari concedunt. A dominio deinceps progredientes, ad iurisdictionem declinant, quæ cum sit tantummodo³ potestas iurisdicendi, nihil in se dominij continet, nisi imaginem quandam inanem.⁴ Cum enim duplex sit dominium: superius, quod proprietas appellatur: & inferius, seu subalternum, quod vtile dominium dicitur; hi proprietatem, atque vsum a suo maris domino subtrahentes, solamq; relinquentes iurisdictionem, mihi videntur quasi vestitum asserere, quem spoliarunt. Atque eo manifestior eorum error apparet, quo vsum maris communem omnium hominum facientes, concedunt.

1. Senec. de
benef. l. 7. c. 4.
& 6. Gry-
phian. de in-
sul. cap. 14.
nu. 10.

2. Mandel.
cōf 62. n. 19.
& seq. &
n. 22. & seq.

3. Bald. cōf.
483. n. 1. l. 1.
& cōf. 365.
in prin. l. 5.

4. Glos. &
Bart. in l. 1.
ff. de iurisl.
Bald. in l. tra-
ditionib. C. de
pact. nu. 6. &
ibi las. nu. 9.

In Mari Ligustico. Lib. I. 113

cedunt deinceps Principi, ut piscari, ac nauigare quoslibet iure possit vetare, ac prohibere, seu impositis vectigalibus, inde fructum capere. Quin imo proprietatem maris nullius esse dicentes, & iurisdictionem, quam Principi tribuunt, nullius facere videntur; nam cum proprietatem importet directum dominium tantum, & hæc ex ipsorum sententia, nullius sit; quo pacto Princeps exercebit iurisdictionem in mari, cuius neque directum dominium habet, cum iurisdictioni nulli, absque consensu domini, possit exerceri, & is, ad quem spectat iurisdictione in ea quæ imperij sunt, nullam habeat authoritatem? certe iniuria Veneti, in Genuenses Adriatico nauigantes, nolentesq; soluere vectigalia, animaduertent, si ille sinus nullius dominio esset subiectus, cum in Genuenses ipsos nullum dominium habeant. Verumtamen vectigalia imponi, nauigationem impediri, aliaque iure fieri & posse, & consueuisse, cum ipsi demonstrauius, tum illi admittunt, ac profitentur. Concedunt insuper, proprietatem maris, quam nullius esse asserunt, fieri occupantis, cur & hæc Principis fieri non potest, si mare classibus occupauerit, defenditurque? Præterea cum istam iurisdictionem definiant esse tale dominium, quale Princeps habet in rebus singulorum, si suam sententiam sequatur, in mari haberi non potest, quod singulorum non est, sed nullius secundum proprietatem,

1. *Inf. in d. l. traditionibus cū ibi citat.*

2. *L. ea quæ ff. ad munic.*

3. *Pac. loco cit. ex l. in tantum, ff. de rer. diuis. & ex l. sane ff. de iniur.*

solloq

P

tem,

114 De Dominio Ser.^{mā} Gen. Reip.

tem, & commune secundum vsum, nisi prius admittant, & proprietatem, & vsum fieri posse singulorum: quod si concedant, iam plenum dominium concessere. Horum itaque opinione, quæ sibi ipsi ita repugnet, minime admittendam censemus. Videamus modo, quibus rationibus ij nitantur, qui maris quidem admittunt plenum dominium, cum iurisdictione coniunctum, sed litoribus circumscribunt. ¹ Aiunt igitur mare occupari potuisse ab ijs, qui terras ad latus vtrumque possideant, etiam si aut supra pateat, vt sinus; aut supra & infra, vt fretum, dummodo non ita magna sit pars maris, vt cum terris comparata, portio earum videri nequeat. Immensum namque mare esse ² aiunt, & nunquam in vnus ditionem venisse, neque ideo quod aliquot maria dominum patiantur, vastum quoque illum, ac vniuersalem Oceanum subijci imperio posse, cum vix particularia maria, eorumque sinus, præsertim capaciores, nisi summa cū difficultate, ac vi maiori, sub alicuius dominio haberi possint. ³ Ad hæc, cum dominia terminis distinguantur, neque vllus in vasto, ac aperto mari terminus possit constitui, nullum ipsius esse posse dominium consequens est, quod in litorali non accidit, in quo termini assignari possunt promontoria, scopuli & similia; & cum mare terris non contineatur, sed orbem terrarum contineat, quis in incognitis illius partibus posset

1. Grot. de iur. bell. l. 2. c. 3. nu. 8. Gryphiæd. de Insul. c. 25. num. 67. Io. Isaac. Pont. discuss. hist. l. 2.

2. Pontan. d. l. 2. c. 2. § 3.

3. Ibid. c. 11.

In Mari Ligustico. Lib. I. 115

posset dominari? Veruntamen neque hæc con-
uincunt, mare tantummodo, quod secundum li-
tora extenditur, subiacere dominio posse. Nam
quod aiunt, immensum mare esse, & nunquam
in vnius potestatem venisse, libenter admittimus
(quamuis Adamum vniuersalem dominum
maris æque, ac terræ fuisse dicamus, vt demon-
strauimus) sed neque orbem terrarum totum,
vnquam vnius imperio fuisse subiectum addi-
mus; ac veluti absurdum esset dicere, Hispania-
rum Regem suorum Regnorum non esse domi-
num, quod totus terrarum orbis in vnius nun-
quam venerit ditionem, sic & esset absurdum
negare, iuxta hanc rationem, Genuenses maris
Ligustici esse dominos, quod totum mare nun-
quam fuerit vnius imperio subiectum. Quod
autem negant, ideo non concludi, pelagus subijci
posse dominio, quod aliquot maria in potesta-
tem sint redacta, non video quodnam habeat
fundamentum. Certe si dicerem, orbem terra-
rum subijci dominio posse, quod Reges Galliarū,
Hispaniarum, Britannia, cæterique in Gallijs,
Hispanijs, Britannia dominantur, mihi viderer
haud inepta dixisse, cum ostendissem in terris
reapse exerceri dominium. Sic cum demonstra-
tum sit, Principes, ac populos re nauali excellētes,
quos retulimus, sui maris imperium retinere,
consectarium est, mare dominium pati. Diffe-
rentia vero, quam statuunt inter litorale, atque

116 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

apertum pelagus, quod illud limitari possit, hoc minime, non obstat, quin & in hoc dominium extendatur, cum in aperto salo termini, limitesque ex Nautica, atque Cosmographica, commode præfigantur, veluti supra fuisse demonstratum est. Quod autem vix particularia maria, sub alicuius dominio retineri possint, ac summa cum difficultate, & vi maiori, ubi verum esset, penderet potius ex imbecillitate Principum, quam ex maris natura: nosque illum, qui dominatur, habere sufficientes vires ponimus, ad suum dominium tuendum: neque aliud est quod aiunt, quam si dicerent, ideo Æthiopum Imperatori non esse sua regna subiecta, quod ille vires non habet, quæ illis tuendis sufficiant. Et qua de causa infami anarchiæ expositum apertum mare relinquunt, ac piratarum asylum faciunt, cum litorale protectioni Principum commendarint? Quæ est varietas ista nature? Quæ aperti maris crimina, ut Reip. prodesse non possit, sed scelerum tantum, ac rapinarum sit receptaculum? Non est igitur, cur huic opinioni adhæreamus, cum secundum ipsam consequatur hoc incommodum, ut apertum pelagus, nullius aut dominio, aut iurisdictioni subiectum, commercijs generis humani sit prorsus inutile. Atque hæcenus demonstratum sit, mare dominio subesse, hoc autem dominium nudam non esse iurisdictionem, neque litoribus adhærere; quare consequens est, ut
ple

plenum¹ dominium sit, ² quod proprietatem, & vsum fructum contineat, tam in litorali, quam in aperto mari, ³ ita vt ipso vti frui, domini in iussu, minime liceat, quod plenum dominium, iurisdictio consequitur, vbi illud ad Principem, spectet, ⁴ cum in regalibus proprietates, vsus, & iurisdictio plerumque concurrant; huic autem dominio nō derogat nauigatio, seu piscatus, etiam si libere permitterentur: nam nihilominus plenum dominiū esse penes Principem diceretur, cum vsum fructus non dominium sit, ⁵ sed seruitus, qua non obstante recte dicimus, mare totum esse Principis, licet vsum fructum alijs concederet; proinde quamuis libere Princeps nauigare, ac piscari in suo mari quoscunque pateretur, adeoque formalem, quem appellant, vsum fructum largiretur, nihilominus plenum illius dominium haberet, proprietatem scilicet, & causalem vsum fructum, vt viarum, quæ suæ sunt conditionis. Dominio itaque mare cum subiaceat, pleno subiacet dominio: atque ideo maris plenum dominium esse statuimus, nihil differens a Monarchijs, & alijs terrestribus Imperijs, vt ⁶ Isocrates aiebat: & Princeps ⁷ eo modo dominatur mari, quo telluri, ⁸ ratione scilicet administrationis; cum alioquin, nec terras possit absolute alienare, circa quod obseruandæ sunt Politicæ Rerum publicarum, ac Regnorum Constitutiones.

1. Capoll. de seruit. rustic. prad. c. 26. nu. 8. & 11. Selden. maris claus. lib. 1. c. 16.

2. Gl. in l. re. ete dicimus, ff. de verb. ob. lig. in verb. seruitutis:

Bart. & alij in l. vsum fructu eod. l. as. in l. non quocumq; fundus n. 1. ff. de legat. 1.

3. Seld. dict. cap. 16.

4. Gryphiad. loc. cit. c. 16. nu. 8.

5. Gl. in d. l. recte dicimus et ibi Bart. ead. glos. in verb. quia vsum fruct. in § si cui fundus, instit. de legat.

6. In Orati. de Pace.

7. Barros in l. Asia decad. 1. l. 1. c. 1.

8. Cast. in l. de prece. ff. ad l. Rhod. de iact. nu. 5. & seq.

Domi-